

EXECUTIVE SUMMARY

Fair taxation

The political debate of the past several months has been dominated by the idea of a 'tax shift'. But this shift appears to have several opposing meanings and that makes the discussion quite confusing. We show that in order to be legitimate, any tax system needs to cope with five principles. These are: fairness, efficiency, simplicity, neutrality and equality.

We check to what extent the Belgian tax system satisfies these principles. It appears that our system is too complex and that tax receipts depend too much on labor. Surprisingly, also capital and wealth taxes are amongst the highest within the Oecd. Nevertheless, the absence of a tax on holding gains creates the impression that our tax system is truly unfair. We show, however, that to assess a tax system coherently, one needs to take into account the complete economic value and taxation chain. To bring our tax system in line with the population's aspirations, we don't need more taxation but rather less, and – above all – a more efficient government.

“Rechtvaardige” belastingen

De roep naar een 'tax shift' weerklinkt erg luid. Wat er precies mee bedoeld wordt, is dat al veel minder. Voor sommigen gaat het om het 'ontlasten' van de werknemers. Anderen willen de loonkosten voor de werkgever naar omlaag om de concurrentiekracht te herstellen. Een constante die weerkeert, is de idee dat de 'rijken' een eerlijk deel moeten betalen voor de crisis. Dat zou kunnen via een vermogensbelasting maar ook een taks op financiële transacties. Echter ook een shift in de richting van milieubelastingen wordt regelmatig bepleit.

Wat uiteindelijk een 'rechtvaardig' belastingstelsel is, dat weet niemand. Wel kunnen we een aantal kenmerken vooropstellen waaraan een optimaal belastingstelsel moet voldoen. In deze nota stellen we die kenmerken scherp en schetsen we vervolgens de grote lijnen van het Belgische belastingstelsel. Daaruit blijkt dat de tax shift meer moet zijn dan het zoveelste sluitstuk van een nachtelijke begrotingsronde.

1. Vanwaar komen belastingen?

Belastingen zijn van alle tijden. Reeds lang voor onze jaartelling dienden onderdanen graan of andere oogsten af te staan aan de heerser. De Romeinen inden vooral een heffing op de (veroverde) gronden. De grondslagen voor het huidige belastingstelsel – dat gebaseerd is op inkomen, vermogen en winsten – werden in de 19de eeuw gelegd. Vooral de inspraak van de bevolking was een grote stap voorwaarts. De staat kan geen belastingen innen zonder de jaarlijkse goedkeuring in het parlement. De controle op de belastingen alsook de bestemming ervan, door de burger via zijn verkozenen, geeft aan ons belastingstelsel een grote legitimiteit. Maar uiteraard is het ook net aan dat democratisch proces te wijten dat belastingssystemen vaak zo complex zijn. Een belastingstelsel dient echter aan een aantal principes te voldoen, niet alleen ter wille van de steun van de bevolking maar ook met het oog op een efficiënte inning.

Beleidsnota 78
februari 2015

2. Wat is een optimaal belastingstelsel?

Over de kenmerken van een optimaal belastingstelsel bestaat redelijk wat consensus. Het draait uiteindelijk om vijf principes: efficiëntie, billijkheid, eenvoud, gelijkheid en neutraliteit. Kortom, een ideaal belastingstelsel is in staat de inkomsten te genereren die nodig zijn om de door de overheid gewenste uitgaven en herverdeling te financieren aan zo laag mogelijke economische en administratieve kosten, waarbij het stelsel zo eenvoudig en transparant mogelijk is en een arbitraire, verschillende fiscale behandeling tussen mensen of economische activiteiten wordt vermeden.¹

In de praktijk gaat het om een afweging in welke mate aan die criteria kan worden voldaan. Geen enkel stelsel zal aan alle criteria tegelijk kunnen voldoen. Vaak zullen compromissen moeten worden gesloten tussen conflicterende principes. In dat geval is het raadzaam om het overzicht te bewaren en het stelsel als geheel te evalueren. Helaas draait de realiteit meestal uit op het aanbreien van ad-hocmaatregelen met alle complexiteit tot gevolg. Zoals het debat over de tax shift vandaag wordt gevoerd, moeten we ook nu meer van hetzelfde vrezen. Het louter viseren van extra belastingen op vermogens dreigt gekoppeld te worden aan een begrotingsronde. Doorgaans leidt dit tot hogere belastingen in combinatie met overloze complexiteit.

Laten we nu nagaan wat deze vijf principes betekenen voor onze Belgische realiteit. Merk op dat we hierbij geen onderscheid maken tussen de aard van de belastingen, noch wie ze moet betalen. We gaan er immers van uit dat belastingen uiteindelijk steeds door de burgers worden gedragen, namelijk als werknemer of zelfstandige, consument, spaarder of aandeelhouder.

Een optimaal belastingstelsel draait om vijf principes.

2.1 Efficiënt

Een efficiënt belastingstelsel slaagt erin de beoogde middelen voor de financiering van de overheidsuitgaven en de herverdeling zonder te veel complexiteit te vergaren. Vaak streeft de overheid via de belastingen ook gedragswijzigingen na, zoals het vermijden van vervuילend of ongezond gedrag. De accijnzen op benzine en tabak zijn daar voorbeelden van. Ook bestaat er een voorkeur voor het feit dat sterkere schouders zwaardere lasten moeten dragen. Dit vertaalt zich in hogere belastingtarieven voor hogere inkomensschijven.

Maar daarom hoeft niet elke belasting een groene belasting te worden of zal elk belastingtarief progressief zijn. Belangrijker is dat gekeken wordt of het stelsel als geheel wel aan de centrale doelstellingen voldoet. Een efficiënt belastingstelsel maakt immers deel uit van het financieel beleid van een land. Het ondersteunt de overheid bij het nastreven van een hogere welvaart, bijvoorbeeld door het investeringsklimaat aantrekkelijk te maken.

2.2 Eenvoudig

Een efficiënt belastingstelsel is ook eenvoudig. Hoe complexer het stelsel, hoe meer administratie nodig is voor de inning alsook voor de controle erop. Maar ook voor

¹ Fiscal Studies, 'The Mirrlees Review: conclusions and recommendations for reform', 2011.

de belastingbetaler is complexiteit een nadeel. Die moet steeds meer beroep doen op gespecialiseerd advies. Eenvoud vraagt ook om stabiliteit want regels veranderen kost tijd en geld. Onder meer daardoor kan van ons systeem niet meer gezegd worden dat het voldoet aan het principe van eenvoud.

2.3 Billijk

Billijkheid heeft te maken met rechtvaardigheid en steunt vaker op perceptie dan op harde criteria. De burger moet het gevoel hebben dat wat men betaalt ook in verhouding staat tot de publieke dienstverlening die men ervoor terugkrijgt. De eigen bijdrage moet bovendien in verhouding staan tot de eigen draagkracht. De lasten tussen de verschillende groepen in de samenleving dienen dan ook evenwichtig te worden verdeeld. Als criteria gelden onder meer de hoogte van het inkomen of het vermogen en de inspanning die nodig is om het te verwerven, maar ook de omvang en aard van wat men consumeert.

Lasten dienen evenwichtig te worden verdeeld.

In België bestaat er een duidelijke consensus dat hoge inkomens meer moeten bijdragen dan lage. De kleinste inkomens worden zelfs volledig ontzien. Dit verklaart de progressiviteit van de tarieven in de personenbelasting maar ook tal van andere billijkheidscorrecties die mede hebben bijgedragen tot de complexiteit van het systeem.

2.4 Gelijkheid

Gelijkheid betekent dat elke belastingplichtige die zich in een soortgelijke situatie bevindt, op dezelfde manier wordt behandeld en belast. De regels gelden voor iedereen, niemand kan er zich zomaar aan onttrekken. Een willekeurige behandeling van belastingplichtigen zou het democratisch draagvlak voor het systeem ondermijnen. Een uitdaging, zeker bij een complex systeem, is dat de interpretatie van de regels overal dezelfde is. Enkele jaren geleden kwam aan het licht dat lokale belastingkantoren niet overal op dezelfde manier te werk gaan. Controleurs passen regels meer of minder strikt toe. Grote bedrijven zien zich daarom meer en meer genoodzaakt tot het aangaan van een ruling.

2.5 Neutraliteit

Een ideaal belastingsysteem is neutraal naar de onderliggende economische beslissingen van burgers of bedrijven. Met andere woorden, de belasting wordt geheven op een bepaalde activiteit of inkomen, zonder dat deze activiteit erdoor uitgelokt of vermeden wordt. Indien dat niet zo is, krijgen we het fenomeen van belastingontwijking. Zodoende dreigen belastingen terecht te komen op de nek van de minder mobiele factoren.

In een open, geglobaliseerde economie, zijn sommige belastinggrondslagen inderdaad gemakkelijker verplaatsbaar dan andere, denk maar aan roerende vermogens. Ook vennootschappen kunnen zich redelijk gemakkelijk internationaal verplaatsen, zodat de bewegingsvrijheid van de overheid inzake het heffen van vennootschapsbelastingen mee wordt bepaald door het beleid in andere landen. De hogere mobiliteit van sommige inkomsten ten opzichte van die van andere, verklaart de verschillende

belastingdruk erop. Het is duidelijk dat het inkomen uit arbeid minder mobiel is en dat bijgevolg de fiscale druk samen met de sociale bijdragen op arbeidsinkomsten niet toevallig het zwaarst bijdragen tot de staatskas.

Neutraliteit verwijst dus zowel naar het algemeen principe dat we distorsies moeten vermijden, alsook naar de praktische realiteit dat sommige heffingsgrondslagen mobieler zijn dan andere. Een recent veelzeggend voorbeeld betreft de rijkentaks in Frankrijk die noodgedwongen met stille trom werd afgevoerd. Of zo'n belasting nu rechtvaardig is of niet, ze is alleszins niet neutraal en daardoor ook niet efficiënt gebleken.

De Franse rijkentaks was niet neutraal en daardoor ook niet efficiënt.

---

3. Belgisch fiscaal systeem

3.1 Het basisprobleem

Het huidige Belgische belastingsysteem zondigt duidelijk tegen de bovenstaande principes. Uiteraard is dat grotendeels gewild. Toch kunnen we ons de vraag stellen of de tijd niet rijp is voor een grondige opkuisoperatie.

De hoge fiscale en parafiscale druk op arbeid staat al zeer lang op nummer één van de grootste bekommernissen van werkgevers. Werknemers zijn in België veel duurder dan in onze buurlanden. Het prijst onze bedrijven uit de markt. Bovendien weerspiegelen deze hogere loonkosten zich niet in een hoger nettoloon. Het concurrentievervalsverlies wordt met andere woorden niet goedgeemaakt door een hogere koopkracht voor de bevolking. Daardoor zijn we de facto in een situatie beland dat een steeds kleiner wordende groep mensen de hoge belastinglast moeten dragen. De belastingdruk nog verder verhogen zou de belastbare basis zelfs kunnen doen krimpen. De econoom Laffer wees er destijds al op dat er een limiet bestaat op hoe hoog de belastingdruk kan zijn. Vanaf een bepaald tarief zal de opbrengst zelfs dalen omdat de belasting zal worden ontweken.

De econoom Laffer wees er reeds op dat er een limiet bestaat op hoe hoog de belastingdruk kan zijn.

Recent weerklinkt de roep om een verschuiving van de fiscaliteit weg van arbeid echter uit een heel andere hoek dan die van de werkgevers. Er lijkt ook bij werknemers een toenemend draagvlak te ontstaan voor een zogenaamde 'tax shift'. Het gaat daarbij echter niet zozeer om de bezorgdheid om het concurrentievermogen te herstellen. Wel schijnt er zich een toenemend ongenoegen te vormen over het feit dat niet alle inkomensvormen even zwaar worden belast. Vooral inkomens uit vermogen worden gevi-seerd. Vermogens zouden meer moeten bijdragen, en dan vooral de grote vermogens.

Een en ander doet zich voor in een context waarbij de totale belastingdruk de jongste jaren is gestegen tot meer dan de helft van het bruto binnenlands product. En ondanks de nieuwe of hogere inkomsten waartoe werd beslist bij de verschillende begrotingsrondes, is het overheidstekort nog steeds niet weggewerkt. De vrees bestaat allicht dat de belastingdruk bij de gezinnen nog verder zal oplopen. Maar dat is niet langer een optie.

3.2 Hoge fiscale druk

De hoge belastingdruk is toe te schrijven aan de grote rol die de overheid in de economie speelt. Het gaat om de uitbouw van publieke diensten, maar ook — en in belang-

rijke mate — de sociale voorzieningen en de grote mate van herverdeling die ons land kent. Niet voor niets is de inkomensongelijkheid na inkomenstransfers in België bij de laagste in de Oeso.²

Dat willen we graag zo houden. Precies daarom mogen we in een globaal debat over 'rechtvaardige' belastingen de realiteit van de hoge lastendruk niet uit het oog verliezen. België had vorig jaar met 52,2% van het bbp de vijfde hoogste belastingdruk van de Oeso. Verhoudingsgewijs rijfde de Belgische staat respectievelijk 21 en 57 miljard euro meer middelen binnen dan het gemiddelde van de eurozone en de Oeso. Dit ondergraaft een pleidooi voor nog meer belastingen en vraagt minstens om een debat over de efficiëntie van de uitgaven.

Vorig jaar rijfde de Belgische staat respectievelijk 21 en 57 miljard euro meer middelen binnen dan het gemiddelde van de eurozone en de Oeso.

3.3 Economische functie

In tabel 1 werden de belastingopbrengsten ingedeeld naar economische functie. Gemeten in procent van het bbp, dragen consumptiebelastingen in België relatief minder bij tot de inkomsten van de staat, zeker in vergelijking met Frankrijk en Nederland. Daarentegen valt op dat de inkomsten uit arbeid bij ons een stuk hoger liggen dan in de buurlanden en de rest van de EU. Ondanks tal van pogingen door verschillende regeringen om de lastendruk op arbeid te verminderen, blijft deze extreem hoog.

Enigszins verrassend is wellicht dat ook de inkomsten uit kapitaalbelastingen bij ons hoog liggen. Over de gehele EU bekeken, zijn er slechts drie landen waar kapitaalbelastingen meer opbrengsten genereren voor de staat dan bij ons.³ Het geheel van de kapitaalbelastingen is een optelsom van belastingen op het inkomen uit kapitaal alsook de belastingen op de stock aan kapitaal. Dat onderscheid is niet altijd even goed te maken. Tot de belastingen op inkomsten behoren onder meer roerende voorheffingen, belastingen op meerwaarde, winstbelasting voor bedrijven,... Belastingen op de kapitaalstock betreffen onder meer de onroerende voorheffing alsook erfenis- en successierechten.

In 2006 piekten de opbrengsten uit winstbelasting op 3,6% van het BBP. Als gevolg van de invoering van de notionele inrestaftrek, daalde dit percentage nadien tot 3,1% in 2012. Dit neemt niet weg dat weinig landen meer inkomsten halen uit winstbelasting.⁴ Dat deze inkomsten relatief hoog liggen, toont aan dat ook de discussie rond

	België	Frankrijk	Duitsland	Nederland	Eurozone	EU
Consumptie	10,8	11,1	10,8	11,8	10,8	11,2
Arbeid	24,5	23,5	22,1	22,4	21,6	20,1
Kapitaal	10,0	10,6	6,2	5,6	8,2	8,2
Winst	3,1	2,3	2,7	2,1	2,5	2,6
Vermogen	4,1	4,8	1,1	2,2	2,7	2,8

Tabel 1:
Belastingopbrengsten naar economische functie (in %bbp, 2012)

Bron: Eurostat

² VKW, Beleidsnota nr. 71, 'Ongelijkheid en armoede', april 2014, Geert Janssens.

³ Het betreffen Luxemburg (10,8%), Italië (10,6%) en Frankrijk (10,6%).

⁴ Binnen de eurozone enkel Luxemburg, Malta en Cyprus.

winstbelasting een stuk subtieler moet worden gevoerd dan wat we daarover vaak te horen krijgen.

Een tweede belangrijk onderdeel van de kapitaalbelastingen zijn de opbrengsten uit belastingen op de kapitaalstock ('vermogen'). Ook deze liggen bij ons een stuk hoger dan in de rest van de EU. Enkel Frankrijk en Noorwegen (6,9%) hebben een hogere stockbelasting op vermogen. Het succes van het boek *'Kapitaal in de 21ste eeuw'*, de bestseller van de Franse econoom Thomas Piketty, heeft de discussies rond een stockbelasting op vermogen doen oplaaien. Een jaarlijkse heffing op de waarde van het vermogen zou de ongelijke verdeling ervan moeten terugdraaien. Dit zou enkel kunnen mits de aanleg van een vermogenskadaster. Eigenlijk komt deze manier van werken neer op een stapsgewijze confiscatie. Indien de belasting hoger ligt dan het rendement op dat vermogen, dan wordt er snel ingeteerd op de onderliggende waarde.

Een belasting op de stock van vermogen is feitelijk een stapsgewijze confiscatie.

3.4 Impliciete belastingvoeten

In de vorige paragrafen hebben we de inkomsten uit de verschillende belastingen afgezet tegenover het bbp. We kunnen die opbrengsten echter ook afzetten tegenover de belastbare basis (tabel 2). Die verhouding is een maatstaf voor de hoogte van het effectieve belastingtarief. Voor consumptie liggen die tarieven ongeveer in dezelfde lijn, behalve voor Nederland waar het tarief hoger ligt (24,5%). Het verschil met de buurlanden en de rest van Europa is echter beperkt.

Significant verschillend zijn de belastingvoeten voor arbeid. Eerder stelden we vast dat de belastingen op arbeid de grootste bijdrage leveren tot de inkomsten van de Belgische staat. In tabel 2 lezen we dat dit enkel mogelijk is mits een hoge impliciete belastingvoet. Niet minder dan 42,8% van de totale loonmassa wordt afgeroomd door de staat. Samen met Italië staat België hiermee aan de top van de Oeso.

Ongeveer hetzelfde verhaal krijgen we voor kapitaal. Onze overheid rijft relatief veel inkomsten binnen via belastingen op kapitaal (10% van het bbp in tabel 1) maar moet daartoe ook meer dan 35% van de belastbare basis afromen. Opmerkelijk is dat Frankrijk met een veel hoger impliciet tarief van 46,9% slechts ongeveer evenveel inkomsten weet binnen te halen (10,6% van het bbp). Dit wijst mogelijks op het zogenaamd Laffer-effect dat we reeds eerder aanhaalden.

Tabel 2:
Impliciete belastingvoeten

Bron: Eurostat

	België	Frankrijk	Duitsland	Nederland	Eurozone	EU
Consumptie	21,1	19,8	19,8	24,5	19,3	19,9
Arbeid	42,8	39,5	37,8	38,5	38,5	36,1
Kapitaal	35,5	46,9	22,2	13,7	nb	nb

3.5 Cascade-probleem

Een veel voorkomende fout is dat men belastingen op verschillende economische domeinen of productiefactoren volledig los van elkaar beschouwt, terwijl economie een aaneengeschakelde keten van activiteiten is. Vooraleer een bedrijf één euro winst

maakt, moeten alle kosten, lonen en tal van belastingen en sociale bijdragen worden betaald. Op de winst is in principe vennootschapsbelasting verschuldigd. Wanneer het bedrijf ten slotte overgaat tot de uitbetaling van dividend, dan komt daarbovenop nog een roerende voorheffing. Dat geldt ook voor intrestinkomen. In België zijn deze voorheffingen bevrijdend, bijgevolg moeten de inkomsten niet meer worden aangegeven in de personenbelasting. In andere landen is dat niet altijd het geval. Dat wekt de indruk dat uitgekeerd kapitaal bij ons minder wordt belast. Wat men hierbij vergeet, is dat dit kapitaal een lange weg heeft moeten afleggen langsheen een cascade van belastingen en kosten die in ons land vaak hoger liggen dan bij onze burens.

Dat de meerwaarde op aandelen in ons land in de meeste gevallen is vrijgesteld van belastingen, wekt gelijkaardige wrevel op. In het buitenland wordt meerwaarde vaak wel belast met gecombineerde tarieven (bedrijf- en persoonlijke belastingen) die hoog kunnen oplopen: Frankrijk (60%), Duitsland (49%) en Nederland (55%). Ook de meerwaarde op vastgoed ontsnapt bij ons aan het oog van de fiscus. In Nederland is dat niet het geval.

Voor sommige waarnemers zijn deze feiten het sein om te pleiten voor hogere belastingen op kapitaal, hetzij via dividenden of winsten, hetzij via interesten of meerwaarde op aandelen en vastgoed. Op het eerste zicht lijkt het rechtvaardig om hiervoor te pleiten. Maar, gegeven de hoger geciteerde cijfers inzake de opbrengsten van de verschillende soorten belastingen, is omzichtigheid geboden. De verschillen tussen landen onderling zijn een gevolg van diep gewortelde maatschappelijke keuzes die je niet op korte termijn mag willen terugdraaien. Zo wordt het huizenbezit in België sterk gepromoot met een percentage van 70% eigenaars tot gevolg. Enkel Spanje scoort op dit punt nog beter. Het huizenbezit werd in ons land fiscaal aangemoedigd door de hypothecaire aftrek alsook door het belastingvriendelijk behandelen van eventuele meerwaarde op dat vastgoed bij verkoop. Voor veel Belgen is hun huis dan ook een vorm van pensioensparen, een appeltje voor de oude dag.

Belastingverschillen tussen landen zijn vaak een gevolg van diep gewortelde maatschappelijke keuzes.

Belgen hebben niet alleen een baksteen in de maag, ze slapen ook met een spaarboekje onder hun hoofdkussen. De gedeeltelijke fiscale vrijstelling van het spaarboekje heeft in het verleden bijgedragen tot een spaarcultus die maakt dat ons land vandaag door de financiële markten als relatief stabiel wordt gezien. België is daardoor één van de weinige landen in Europa en de wereld met een netto-spaaroverschot. Ook zulke financiële stabiliteit is een doelstelling van een goed werkend belastingstelsel. Noteer overigens dat dit spaargeld geenszins als slapend kapitaal mag worden bestempeld, zoals sommigen ten onrechte doen.

België is één van de weinige landen met een netto-spaaroverschot.

3.6 Vermogen is niet wat het lijkt

De Belgen zijn zeer vermogend (tabel 3), wat pleitbezorgers van vermogensbelastingen allicht ook niet is ontgaan. Inclusief vastgoed bedraagt de geschatte waarde van het vermogen van particulieren en bedrijven respectievelijk 2.480 en 1.233 miljard euro. Rekening houdend met schulden, staan de particulieren er het beste voor. Maar hoe tastbaar en vooral hoe belastbaar is dit vermogen? Zowat de helft bestaat uit vastgoed. Vlaanderen heeft vanaf dit jaar een minder gunstig regime voor de fiscale aftrek van een hypothecair krediet (woonbonus) ingevoerd. Het valt af te wachten of deze wijziging negatieve gevolgen zal hebben voor de prijsvorming op de woningmarkt. Helemaal uitgesloten is dat niet. Hetzelfde effect zou zich kunnen manifesteren wan-

	Particulieren	Bedrijven
Spaargeld	319	111
Obligaties	87	20
Aandelen	395	505
<i>niet beursgenoteerd</i>	147	308
Beleggingsfondsen	126	10
Verzekeringen	195	8
Pensioensparen	74	-
Vastgoed	1.137	270
Totaal	2.480	1.233

Tabel 3:

Geschatte vermogens (in miljard euro)

Bron: VKW (eigen berekeningen op basis van gegevens NBB)

neer we morgen de belastingen op vastgoed zouden optrekken onder het mom van een hogere vermogensbelasting.

Dezelfde bedenkingen kunnen we maken rond aandelen. Om te beginnen is een groot deel niet-beursgenoteerd waardoor zich meteen een waarderingsprobleem stelt. Los van de waardeverminderingen die hogere belastingen zouden kunnen veroorzaken, lijkt het hoe dan ook niet verstandig om productief kapitaal extra te belasten, zeker niet in het huidige investeringsklimaat. Tot slot lijkt het ook onverstandig om verzekeringen en pensioensparen harder aan te pakken. De afbouw van het fiscaal gunstregime voor pensioensparen is een optie, maar het gespaard vermogen bestraffen met hogere belastingen, is contraproductief.

Het lijkt niet verstandig om het productief kapitaal extra te belasten in het huidige investeringsklimaat.

4. Conclusies

De Belg is vermogend en arbeid wordt veel te zwaar belast. De voor de hand liggende conclusie is bijgevolg een tax shift waarbij een lastenverlaging op arbeid wordt ondergaan door een zogenaamd 'rechtvaardige' belasting op vermogen. In de context van een nieuwe begrotingsronde is dit een verleidelijke piste.

De overheidsinkomsten uit belastingen op kapitaal liggen bij ons echter hoger dan in de meeste andere Oeso-landen, zowel voor winstbelasting als voor belastingen op de stock aan vermogen. De impliciete belastingvoet op kapitaal ligt enkel nog hoger in Frankrijk, waar men overigens recent moest terugkomen op de befaamde rijkentaks wegens niet realistisch en niet efficiënt. De eerste Franse les is dat men oog moet hebben voor de internationale context van verschuivende belastinggrondslagen (neutraliteit en effectiviteit). De tweede is dat het cascade-effect van de economische ketting niet mag genegeerd worden. Anders dreigen sommige belastingen niet alleen prohibitief te worden maar tevens onrechtvaardig (eenvoud en billijkheid).

Ten slotte is er nog de verblindende stock aan vermogens. Een plotse verhoging van de belastingen erop zou het investeringsklimaat en/of de vastgoedmarkt aantasten. De waardevermindering waaraan de belastbare basis dan onderhevig is, maakt zulke vermogensbelasting tot een virtuele grootheid. In dat opzicht loont het de moeite elke nieuwe hervorming minstens eerst tegen het licht te houden van de criteria die een optimaal belastingsysteem kenmerken.

Auteurs: Geert Janssens en Caroline Ven
Eindredactie: Isabelle Verlinden
Vormgeving: Lieve Swiggers
Foto: Belga Image

E-mail: geert.janssens@vkw.be
 caroline.ven@vkw.be

Twitter: @jrgeert, @CarolineVen

Website: www.vkw.be

V.U.: VKW Ledenwerking vzw